

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa 21. sunnuntaista helluntaista 17.10. ja päättyy 1. adventtisunnuntaihin 28.11.

Jeesuksen lähettiläät

21. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 17.10.
JOH 13:16–20

Johannes kertoo, mitä tapahtui juuri ennen kuin Jeesus sanoi sanat, jotka ovat sunnuntain evankeliumiteksti: Jeesus pesi opetuslastensa jalat.

Kuljettiin sandaaleissa, sukia ei ollut, tiet olivat yleensä hiekkaisia ja pölyisiä ja jalat likaisia ja hiekan ja kivien raapimia. Kun tultiin sisälle ja varsinkin kun mentiin syömään, jalat pestiin. Usein joku toinen pesi ne – perheen nuorin tai orja, jota pidettiin vähiten arvokkaana. Tehtävä ei tietenkään ollut miellyttävä.

Sunnuntain tekstissä Jeesus sanoo, ettei palvelija ole herraansa eikä lähettiläs lähettäjänsä suurempi ja kehottaa toimimaan tämän mukaan. Pitäisi toimia Jeesuksen esimerkin mukaan. Se tarkoittaa ainakin, ettei saa nousta korkealle ja toisten yläpuolelle eikä kuvitella olevansa muita arvokkaampi. Hän, joka on kaikkien yläpuolella, alensi itsensä, myös niin, että pesi oppilaidensa likaisia jalkoja. Jos seuraamme Herraamme, emme nosta itseämme asemaan, jonne emme kuulu.

Voisiko tänä sunnuntaina puhua ihmisten samanarvoisuudesta ja kysyä, miksi olemme samanarvoisia emmekä toisten ylä- tai alapuolella? Tähän kysymykseen harvemmin vastataan, ja siksi, ettei siihen ole perusteltua vastausta. Kristinuskossa on. Se sanoo, että kaikki ovat Jumalan luomia. Kaikki ovat syntyisiä ja kaikkien puolesta Jumalan Poika on kuollut. Siksi kaikki ihmiset ovat samanarvoisia ja samalla tasolla.

Jalkojen pesu oli toimenpide, jota tarvittiin. Se hoiti, tuntui hyvältä ja varmaan esti sairauksia. Mutta miellyttävä tehtävä se ei ollut. Voisiko saarnassa kysyä, mitkä nyt ovat tällaisia tehtäviä: niitä ja niiden tekijöitä tarvitaan, mutta nii-

hin ei ole tungosta, koska tehtävä tuntuu arvolle sopimattomalta, se ei ole miellyttävä eikä tekijä saa kiitosta ja arvostusta? Ja juuri näihin tehtäviin Jeesuksen seuraajien pitäisi ryhtyä.

Jeesus kutsuu autuaiksi heitä, jotka toimivat sen mukaan, etteivät pidä itseään Herraansa suurempina. Tässä autuas tarkoittaa onnittelemista. Kaikki eivät onnittele niitä, jotka suostuvat tehtäviin, joihin tulijoita ei ole. Moni pitää hölmönä sitä, joka suostuu tällaiseen. Mutta Jeesus onnittelee.

Tässäkin Raamatun kohdassa Jeesus mainitsee ystävän, joka on kääntynyt häntä vastaan, ja tarkoittaa tällä kavaltajaansa. Jos tuo kohta ”kääntynyt minua vastaan” käännetään tarkasti, se voitaisiin kääntää ystävän nostaneen kanta-päänsä häntä vastaan. Joissakin maissa jalkapohjan, myös kantapään, näyttämisen toiselle tarkoittaa samaa kuin täällä keskisormen näyttäminen. Sillä halutaan häpäistä toinen, osoittaa toisen tyhmyys tai sanoa, että olet niin väärässä. Tähänkin Jeesus suostui. Siis kuka suostui?

Jeesus sanoi, että hän kertoo ystävänsä kääntyvän häntä vastaan, jotta opetuslapset uskoisivat, että ”minä olen se, joka minä olen”. Jesajan kirjassa Jumala kertoo tulevia tapahtumia, jotta Israelin kansa tuntisi Jumalansa (Jes. 43:8–13). Jesajan kirjan kohdassa Jumala selvästi viittaa nimeensä, jonka hän kertoi Mooselle (2. Moos. 3:14). Hän on Minä olen. Jeesus käyttää tätä nimeä itsestään Johanneksen evankeliumissa muuallakin ja myös tässä kohdassa. Israelin Jumala, kaiken Luoja, taivaan ja maan Herra, oli lähettänyt Jeesuksen ja Jeesus edusti häntä. Ja vielä enemmän: Jeesuksessa Minä olen oli tullut ihmiseksi.

Jumala suostui siihen, että ihmiset häpäisivät hänet. Juudas suuteli poskelle, Herodes puki narrikuninkaaksi, sotilaat löivät poskelle ja käskivät kertoa lyöjän

nimen – yliluonnollisia kykyjä kun sa-
nottiin Jeesuksella olevan. Pilatus kysyi:
”Mitä on totuus?” ja tarkoitti kaiketi si-
tä, ettei mitään totuutta ole ja sinä høl-
mö puhut totuudesta. Jumalan rakkaus
meitä kohtaan on ihmeellinen ja valtava.
Hän toteutti suunnitelmansa ja se vaati
häpeään suostumista.

Nytkin Jumala toimii usein näin. Ei
näytä voimaansa, suostuu pilkattavaksi,
suuret joukot ovat muualla kuin hänen
puolellaan ja hänen omansa ovat ahtaal-
la. Näyttää, että hän häviää. Mutta hän
toteuttaa suunnitelmansa, hänellä on
valta ja kerran kaikki näkevät, että hän
on voittaja. Ei ihme, jos toivomme, että
Jumala toimisi toisella tavalla – ainakin
siinä tilanteessa, jossa toivon Jumalan
näyttävän voimansa – mutta tässä maa-
ilmassa ennen Kristuksen paluutta kirk-
kaudessa Jumalan tavallisin tapa toimia
on tämä.

Jeesus puhuu sunnuntain evankeliu-
missa lähettäjistä ja lähetetyistä. Apos-
toli tarkoittaa lähetettyä. Lähettäjä itse
ei tule paikalle mutta lähettää edustajan-
sa, joka kertoo, mitä hänet lähettänyt ha-
luaa sanoa tai tehdä. Kannattaisiko tä-
nä sunnuntaina puhua siitä, miten tulisi
suhtautua apostolien kirjoituksiin? Jos
otamme vastaan sen, mitä apostolit opet-
tavat, otamme vastaan Jeesuksen. Jos tor-
jumme, mitä he kirjoittavat – emme usko
tai sanomme, etteivät asiat enää ole noin
– käännämme selkämme Jeesukselle. Ja
jos emme ota vastaan häntä, torjumme
hänet, joka lähetti Jeesuksen.

Tässä ketjussa mekin voimme olla mu-
kana. Kerromme sitä, mitä apostolit ju-
listivat ja opettivat. Ja siinä Jeesus on.
Joka ottaa sen vastaan, ottaa vastaan tai-
vaan ja maan Herran, joka tuli ihmisek-
si Pojassaan. Emme ole omalla asiallam-
me. ●

Jari Rankinen
Pastori

Te olette maailman suola

USKONPUHDISTUKSEN
MUISTOPÄIVÄ 24.10.
MATT. 5: 13–16

Vuorisaarnan ja autuaaksi julistusten jäl-
keen Jeesus kiinnittää huomiota seura-
kunnan olemukseen maailmassa. Hän ku-
vaa näitä tiivistäen kahdella sanalla suola
ja valo. ”Te olette maan suola. – Te olette
maailman valo.”

Raamatussa suola on säilymisen ja py-
syyvyyden vertauskuva. Ruokaa säilöttiin
suolan avulla aikana, jolloin ei ollut kyl-
mätekniikkaa. Suola antoi ruoalle myös
makua. Suolan käyttö tässä mielessä on
ikivanha ateriakäytäntö. Vanhasa testa-
mentissa kerrotaan myös Jumalan kan-
sansa kanssa tekemästä suolaliitosta,
joka muistuttaa liiton pysyvyydestä (3.
Moos.2:13; 4.Moos.18:19; 2.Aikak. 13:5).

Uudessa testamentissa suola liittyy ver-
tauskuvallisesti puheeseen, jolla tulee olla
selvä vaikuttava sanoma. Sanoman tulee
erottua muista äänistä ja antaa selvä viesti
kuulijoille. Tämä ei ole itsestään selvää. Se
vaatii julistajalta sekä Raamatun sanaan
pitäytymistä että ympäristön ja ajan ta-
jua. Viime kädessä sanoma on Pyhän Hen-
gen yhtymistä sanomaan, jonka kuulijat
kokevat profeetalliseksi. Paavali puhuu
suolasta yksityisen kristityn näkökulmas-
ta. Puheen tulee olla suloista ja suolalla
höystettyä. (Kol.4:6)

Toinen vertauskuva tekstissä on valo.
Valolla on ominaisuus, että se erityisesti
pimeässä pienenäkin liekkiä näkyy kauas.
Valo on läpituokeva. Jumalan seurakunnan
ja kristittyjen valo on valoa, joka tulee it-
seltään Kristukselta. Jeesuksesta puhutaan
maailman valkeutena eli valona.

Valolla on tässä koko maailmaan ulot-
tuva luonteensa. Jeesuksen sovitustyö ja
koko Jeesuksen pelastustehtävä koskettaa
koko maailmaa (2 Kor. 5:18-21) Näin ym-
märrettynä valo on lähetetyksen motiivi eli

syy sille, miksi evankeliumia tulee viedä kaikille kansoille.

Kristillisellä seurakunnalla on aikojen saatossa ollut kaksi vaaraa. Toinen on maailmaan mukautuminen. Tämä merkitsee suunnan ottamista pelkästään ajan merkeistä, jotka saattavat viedä harhaan. Aikakaudet vaihtelevat ja monet aatteet menevät unholaan tai paljastuvat tuhoisiksi. Mukautuminen on suolan menettämistä. Kristityn on osattava nähdä ajan merkit ja Sanan pohjalta arvioida ikään kuin ajan lävitse. Tämä on usein vaativa tehtävä. Ajan virta kutsuu mukautumaan. Toinen vaara on eristäytyminen. Kristityt eristäytyvät maailmasta, jolloin suola ja valo eivät pääse vaikuttamaan.

Uskonpuhdistus muistutti evankeliumin puhtaudesta ja ihmisen pelastuksesta yksin Kristuksen tähden. Uskonpuhdistajien motiivi oli saada Kristuksen työ keskukseen pelastuksen perustana. Erityisen kirkasta valoa tuli saada Jumalan vanhurskauttavaan työhön, armoon. Toisaalta uskonpuhdistajat muistuttivat hyvien töiden paikasta uskon välttämättömänä seurauksena. Evankeliumin tekstissä hyvät teot voivat saada ihmisen katsomaan Jumalaa kohti (jae 16).

Luterilaiselle uskonpuhdistukselle oli tunnusomaista saada vanhurskauttamisopin sisältö ja sanoma julkaistuksi tunnustuksena. Koko sovinnon kirjaa koottiin vuosikymmenien ajan 1530-luvulta 1580-luvulle. Tunnustus on kirkon vanha perinne, jossa usko lausutaan julki. Tunnustus muistuttaa suolaa siinä mielessä, että se pyrkii säilyttämään uskon sisällön aitona aikojen vaihdellessa.

Martti Lutherin ja Philipp Melancthonin jälkeen tuli uskonpuhdistajien toinen sukupolvi, johon kuului mm. **Martin Chemnitz** (1522–86). Ensi vuonna tulee kuluneeksi 500 vuotta Martin Chemnitzin syntymästä. Hänen ansioitaan oli, että uskonpuhdistajien sanoma säilyi ensimmäi-

sen sukupolven kuoltua 1500-luvun opillisissa tuulissa. Onpa joskus sanottu, että jos ei tätä toista Marttia olisi tullut, ei ensimmäisenkään sanoma olisi säilynyt. ●

Juhani Koivisto

Pastori

Muuttumattoman Jumalan varassa

23. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 31.10.
JES. 64:3–8

Päivän teksti vie meidät pakkosiirtolaissuuden aikaan. Assyria oli vienyt Israelin kuningaskunnan pois maasta jo vuonna 722 eKr. ja Juuda seurasi vuonna 587 eKr. Babylonian hyökättyä Jerusalemiin. Myös Jerusalemin temppeli, tuhottiin hyökkäyksessä (Jes. 64:9–10). Jumala antoi näin tapahtua, koska hänen kansansa oli rikkonut Siinailla tehdyn liiton tekemällä (5. Moos. 4:23–26). Kansa oli nostanut nautinnot Jumalan yläpuolelle ja harjoitti monenlaista vääryyttä (Jes. 5:1–23). Tämän johdosta kansa ei vain fyysisesti joutunut vaihtamaan paikkaa, vaan se joutui pois Jumalan antamalta pyhäältä maalta eikä sillä enää ollut temppeliä, jossa kohdata Jumalaa. Näin Jumalan liiton rikkoutumisesta seurasi myös hengellinen ero Jumalasta.

Päivän teksti on katkelma laajemmasta valitusvirrestä (Jes. 63:7–64:11), jossa muistellaan Jumalan Israelille antamaa apua, pyydetään anteeksi kansan uskotomuutta ja huudetaan Jumalaa avuksi kansan nykyiseen kärsimykseen. Päivän katkelma on nimenomaan jakson synnintunnustusrukous. Siinä lähdetään liikkeelle siitä, että ei ole muuta Jumalaa, joka auttaisi häntä odottavia (j. 3). Yksin Jumalalta on meidänkin syytä odottaa apua. Rukoilija kipuilee kuitenkin sen riskiänsä kanssa, että Herra on etsinyt nimenomaan hänen tahtoansa noudattavia ihmisiä, mutta kansa ei ole halunnut etsiä

Herraa ja on joutunut synnin valtaan. Onko armoa ja apua edelleen tarjolla? Herra vaikuttaa nimittäin kääntäneen kasvonsa kokonaan pois hengellisessä radiohiljaisuudessa (j. 4–6).

Mekin saattame kokea samanlaista radiohiljaisuutta ja etäisyyttä Jumalasta. Se voi johtua synneistämme tai monenlaisista elämän haasteista. Itse olen havainnut, että etätoiminnasta huolimatta korona on kuitenkin sekoittanut hengellisiä rutiinejani. Etäjumalanpalvelus on helpompi sivuuttaa kuin paikalla oleva, ja kristittyjen yhteisten kokoontumisten tuoman vahvistuksen puute on heikentänyt muitakin hengellisen elämän perusteita. Ehkä olemme saaneet tätä kautta kokea pienen hiukkasan tempelin menettämisen tuskasta. Meillä on onneksi kuitenkin yhteys suoraan Isään hänen poikansa Jeesuksen Kristuksen kautta. Siksi saamme rohkeasti tuoda kaikki asiamme Jumalalle. Rukouksemme voimme kuitenkin ottaa mallia päivän tekstistä.

Siinä yhteyskatkosta huolimatta tuodaan nimittäin Herralle synnintunnustuksessa kaksi asiaa. Ensinnäkin rukouksessa myönnetään kaikki kansan synnit mitään selittelemättä. Luulen, että tässä saattaa olla monella meistä opittavaa. Kuinka usein meillä onkaan tapana anteeksipyyntöjemme jälkeen esittää erilaisia selityksiä, joilla pyrimme lievittämään tekojemme vakavuutta. Teemmekö näin myös Jumalan edessä? Tässä synnintunnustuksessa ei sen sijaan esitellä Jumalalle lievennyksenä hyviä tarkoituspäriä tai muita hyviä tekoja, vaan todetaan koko vanhurskaudemme olevan kuin kuukautisveren tahraama riepu. (j. 5) Kyse ei ole siis vain meidän synneistämme, vaan koko vanhurskaudestamme. Parhaatkaan meidän tekomme eivät ole tuollaista riepua parempia, koska sydäntemme väärä asenne tahraa ne. Ne täytyy tuoda Juma-

lalle tai emme kestä syyllisinä hänen edessään.

Toisena asiana katkelman rukouksessa vedotaan Jumalaan, että hän tulisi kansansa apuun ja antaisi sen synnit anteeksi. Rukouksessa vedotaankin siihen, että kyseessä on kaikesta huolimatta Jumalan kansa ja että Jumala on koko kansan isä ja luoja. (j. 7–8). Näiden vuoksi Jumalan suorastaan pitäisi auttaa. Kyllähän luojan kuuluu välittää luoduistaan ja isän huolehtia lapsistaan. Tämä kuuluu suoraan näiden asemien luonteeseen. Sama koskee kansan asemaan liittyvää vetoomusta. Eivätkö Jumalan lupaukset ja liitto kansansa kanssa ole enää voimassa? Tällainen Jumalan liittouksellisuuden vetoaminen on varsin tavallista Vanhassa testamentissa (esim. Ps. 98:2–3, 119:41; Jer. 14:21). Tässä on tärkeä huomata, että rukousvastausten ja armon perusteeksi ei tarjota mitään ihmisen ominaisuuksia tai tekoa eikä edes Jumalan rakkautta ihmisiin. Pohjana on lopulta se, että Jumala on uskollinen ominaisuuksilleen ja luonteelleen. Tähän liittyy myös Vanhassa testamentissa käytetty ilmaisua siitä, että Jumala toimii oman nimensä kunniaksi (esim. Ps. 23:3–4; Hes. 36:22–28). Tämä ei kuitenkaan ole Jumalan egoismia, vaan sitä, että Jumalan nimi joutuisi häpeään, jos hän toimisi luonteensa vastaisesti. Tuohon luonteeseen puolestaan kuuluu Jumalan kaikki uskollisuus ja rakkaus, joiden vuoksi hän haluaa meidät pelastaa.

Tämä kaikki tiivistyi Jeesuksen ristinkuolemassa, jossa hän kantoi kaikkien meidän syntiemme – kuolemaan tuomitujen ihmisten rangaistuksen ja hankki meille näin aivan kaikkien syntien anteeksiannon. Uskossa häneen meille annetaan tämä pelastus ilman mitään omaa ansiota, eikä meillä ole enää yllämme omien tekojemme veristä riepua, vaan saamme tulla puhtaana Jumalan yhteyteen. Jeesuksen ylösnousemuksen avaaman ikuisen

elämän vuoksi saamme myös kulkea yhdessä kohti taivasta. Kaikki tämä perustuu Jumalan muuttumattomaan ja täydelliseen luonteeseen sekä siitä nouseviin tekoihin. Tämä on erityisen lohduttavaa kaikkina niinä lankeemuksen hetkinä, kun Saatana yrittää sanoa, että enää ei Jumalan armo sinulle riitäkään, koska olet noin syntinen. Silloinkin saamme luottaa, että Jumala on uskollinen ja puhdistaa meidät kaikesta synnistä (1. Joh. 1:8–9). •

Eetu Lehtinen
Teologian opiskelija

Kahden maan kansalainen

24. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 7.11.
MATT. 17:24–27

Tämän pyhän teksteissä korostuu kristityn rooli yhteiskunnan jäsenenä. Olemme kahden maan kansalaisia. Globalissa maailmassa kansalaisuuden rajat ovat alkaneet hieman hälvetä. Yksi koronan aikaansaamista ilmiöistä oli kuitenkin matkailun väliaikainen pysähtyminen. Valtiot ympäri maailmaa sulkivat porttejaan – enemmän tai vähemmän. Tämä oli pieni muistutus siitä, että kaikki maallinen ei olekaan pysyvää. Nykyiset valtiorakenteet eivät välttämättä kestä monen sukupolven yli. Kristittyinä saamme kuitenkin turvautua aina siihen, että taivaan kansalaisuuttamme ei kukaan voi ottaa meiltä pois.

Paavali opettaa seurakuntaa Roomassa seuraamaan esivaltaa. Roomalainen esivalta tarjosi vakautta ympäri valtakunnan – mutta ei kaikille ryhmille. Viimeistään keisari **Neron** valtakaudella kristityt olivat Roomassa vainotun seurakunnan asemassa. Roomalainen kirkkohistorioitsija **Tacitus** kirjoittaa Rooman palosta ja mainitsee tämän yhteydessä kristittyjen ihmisryhmän:

Pysyvä huhu arveli keisari Neroa tämän tulipalon syyttäjäksi. Voidakseen tu-

kahduttaa huhun hän syytti rikoksesta lahkoo, jota yleisesti vieroksuttiin sen jumalanpalvelustapojen vuoksi ja jonka jäseniä kutsuttiin kristityiksi. Nimi oli annettu heille erään Kristuksen mukaan, jonka prokuraattori Pontius Pilatus tuomitsi ja naulitsi ristille Tiberiuksen hallitusajalla. Tämä vaarallinen lahko, jota olen kuvannut aikaisemmin, ei ole juurtunut vain Juudeaan, josta se on kotoisin, vaan myös itse Roomaan, jonne kaikki pelättävät ja epäälliset asiat kerääntyvät ja löytävät sieltä kotinsa. (Tacitus: *Annaalit* 15,44)

Paavali opettaa seurakuntaa Roomassa seuraamaan esivaltaa kaikesta tästä huolimatta. Hän jopa kutsuu esivaltaa Jumalan asettamaksi. Paavali opettaa, että huonokin esivalta on parempi kuin anarkia – esivalta ei kannu miekkaa turhaan vaan toteuttaa Jumalan sille antamaa tehtävää, ylläpitää järjestystä.

Roomalaiskirjeen vastaanottajat olivat Neron, kaupungin prefektin, poliisin ja veroviranomaisten alaisia. Danielin kirjan tekstissä on pätkä siitä ennustuksesta, jonka Daniel tekee – Israelin kansa joutuu pakanakansojen käsiin, toisen toisensa jälkeen – kunnes lopulta Jumalan oman valtakunnan aika saapuu. Jeesus opettaa siitä, että hän tuo Jumalan valtakunnan lähelle, mitä Jumalan valtakunnan todellisuus merkitsee sinun elämässäsi?

Keskeinen Paavalin neuvo kuuluu seuraavasti: ”Ei sen, joka tekee oikein, tarvitse pelätä viranomaisia, vaan sen, joka tekee väärin. Jos siis tahdot elää pelkäämättä esivaltaa, tee oikein!” Mieleeni herää Paavalin viestistä tietynlainen ironia. Mies, joka on vangittu useaan kertaan kehoittaa ympäröivää seurakuntaa olemaan pullikoimatta!

Voidaan kuitenkin kyseenalaistaa syitä, miksi Paavali on vangittu – voi jopa olla, että roomalaiset viranomaiset ovat joskus

pelastaneet Paavalin vihastuneen kansanjoukon keskeltä. Näin ainakin tapahtui Jerusalemissa Paavalin kolmannen lähetysmatkan jälkeen, kun hän meni Jerusalemin temppeleihin puhdistautumaan. (Ap.t. 21:30–36) Toki virkamiehet toimivat tässä kohtauksessa myös väärin. Hehän päätyvät ruoskimaan ja kiduttamaan Paavalia saadakseen tietää miksi Paavali herätti juutalaisessa yhteisössä niin suurta kuohuntaa – tutkimatta tapausta. (Ap.t. 22:23–25) Syyllinen kunnes toisin todistetaan. Vahvimmat äänihuulet vievät. Samat lainalaisuudet tuntuvat pätevän tänäänkin. ●

Mattias Kaitainen
Pastori

Vedenpaisumuksesta parusiaan – valvokaa!

VALVOMISEN SUNNUNTAI 14.11.
MATT. 24:36–44

Kirkkovuoden toiseksi viimeinen sunnuntai ja Isänpäivä osuvat yksiin. Kaksi näkökulmaa isään. Ensinnäkin Jumalan kolmiykeydessä on Isä kaikkivaltias, johon tunnustamme uskovamme. Jeesus opetti rukousta: ”Sanokaa, Isä meidän”. Lainaamme isä -nimen häneltä, jonka ”asemaa jokainen isän ja lapsen suhde taivaassa ja maan päällä kuvastaa”. (Ef. 3:14,15)

Isä Jumala ja hänen asemansa on huokassa kovin monelta. Yksi syy siihen on se, että isän ja lapsen suhde maan päällä on ongelmallinen, olematon ja joskus kokonaan mitätöity. Kuinka tämä kuvastuu ihmisen Jumala-uskoon? Tekeekö oma isä helpommaksi vai vaikeammaksi uskoa Jumalaan? Onneksi isäsuhdettaan surevalle voi kertoa, että Jumala on toisenlainen ja saamme senkin toivon, että taivaassa isän ja lapsen suhde on taivaallinen.

Toinen havainto isästä tulee kirkkosiologiasta. ”Jumala ja perhe kulkevat käsikkäin.” (Juho Sankamo, Taivasolento 2020, 120) Kun **Mari Eberstadt** etsii syitä

kristinuskon romahdukselle länsimaissa ja kirkosta eroamiselle, hän nostaa esille perheen. Samaan aikaan ovat tapahtuneet avioliittojen ja lasten määrän väheneminen ja uskon hiipuminen. Perheelliset, joilla on paljon lapsia, ovat uskonnollisempia kuin sinkut ja lapsettomat pariskunnat. Lapset lisäävät erityisesti miesten uskonnollisuutta ja kirkkokäyntejä. ”Enemmän lapsia, lyhyesti sanottuna, tarkoittaa enemmän Jumalaa.” (Eberstadt 2013)

Paljon valvotaan. Yö voi olla uneton monesta syystä. Kyltti ”kameravalvonta” ja poliisiauto saa tarkistamaan nopeutta. Esivalta ei kannata miekkaa turhaan! Mitä vähemmän näkyy isä, sitä enemmän poliisin näkymistä ja virkoja toivotaan. Sairaalassa valvotaan, koska kurjaa voi tapahtua milloin tahansa ja usein juuri yöllä. Paratiisissa ei miekkaa tarvittu, mutta portilla kylläkin, sillä ulkopuolella odotti jo murha. ”Jos teet oikein, voit kohottaa katseesi, mutta jos et tee, on synty ovella vaanimassa. Sinua se haluaa, mutta sinun on pidettävä se kurissa.” (1. Moos. 4:7)

Olisi valvottava muidenkin kuin virkavallan. Jokaisen itseään, vaikkei kameravalvontaa olisikaan. Joka hetki olemme Jumalan ja kenties koko taivaan joukon katseltavana. Ei voi esimerkiksi lähimmäisen rakastamisesta ja syrjittyjen puolustamisesta puhua kovin falskisti. Jumala ja rouva tietävät, kuinka rakkautemme laita oikeasti on. Minkä teitte ja jätitte tekemättä todetaan sillä tuomiolla, josta ei voi valittaa ja josta ei lähetetä mielentilatutkimukseen. Siellä ymmärrämme täysin, mutta täällä olemme täyttä ymmärrystä vailla. Mieltä ja tilaa on tutkittava nyt heti. Ja siihen tarvitsemme Jumalan käskyt ja sanan. On asioita ja valintoja, joille sanomme ”kyllä” tai sitten ”ei”. Siitä rakentuu identiteetti. Sama Herra, joka sanoi ”valvokaa”, sanoo myös: Tehkää parannus. Sellainen, joka tosissaan yrittää

muuttaa mielensä, huomaa sen toivotto-
maksiksi työksi. Sellaiset, jotka eivät kykene
valvomaan itseään ja asioitaan, tarvitsevat
edunvalvojan. ”Tunnet asiani, valvo pa-
rastani.” (virsi 303:7) Antaa asiansa, itsen-
sä, koko elämänsä edunvalvojan haltuun,
Jeesukselle, sitä on hengellinen valvomi-
nen ja sitä on uskon identiteettipolitiikka.

Jeesus puhuu valvomisesta sitä päi-
vää ja hetkeä varten, jonka vain Isä tietää
(ajattele, mitä lapselle merkitsee se, että
isä tietää). Se hetki on Jeesuksen tulemi-
sen hetki. Hetki on salainen, mutta Herran
saapuminen on julkinen. Se, että toinen
otetaan, toinen jätetään, vaikuttaa viittaa-
van muuhun kuin viimeiseen tuomioon,
josta ei puutu kukaan. Rohkaisevaa on se,
että voi valvoa ja aivan pelto- ja leipomis-
puuhien äärellä. Vakavaa puolestaan se,
valvonko minä ja olenko valmis, kun Jee-
sus tulee. Varmaan on yhä enemmän niitä,
jotka eivät usko Jumalaan, saatikka viimei-
seen tuomioon, puhumattakaan Jeesuk-
sen toisesta tulemisesta. Silloin suunnis-
tushorizontti kadotetaan, edessä ei ole
mitään. Toivo oikeuden toteutumisesta
kadotetaan, koska oikeaa ei ole, sillä pettä-
mätön moraalin perusta on poissa. Elämä
altistuu suhdanteille. Ellei ole Isää, joka
tietää, ei tiedä kukaan muukaan.

Aivan arvaamaton ei Herran saapumi-
sen hetki silti ole, vai miksi Jeesus muu-
ten kuvaisi saapumistaan ilmoittavat
merkit. Suurin valvomisen uhka on kui-
tenkin elämän soljuminen totuttuun tyy-
liin. Se, että ”kaikki on entisellään” Raa-
matun lupauksista huolimatta on aihe
sekä pilkkaan että Herran odotuksen her-
paantumiseen. (2. Piet. 3:4) Olkoon Herran
odotus palavaa, vaikkei se saakaan johtaa
päivämäärien laskemiseen eikä arkitehtä-
vien laiminlyöntiin. (1. Tess. 1–2)

Jeesus ottaa esimerkin Nooan ajasta.
(Jeesus uskoi, että se, mitä Raamattu ker-
too Nooasta, on totta.) Nooan aikaa lei-
masivat kulinaristiset nautinnot, häät ja

hautajaiset, väestön ja väkivallan, turme-
luksen ja pahuuden kasvu. (1. Moos. 6)
Tällaisen keskellä hurskaat kiusaantuvat,
mutta saamastaan vastustuksesta huoli-
matta eivät lakkaa puhumasta Herrasta ja
hänen tulemuksistaan. Korostuu uskon
kestäväisyys koetuksissa ja virkeänä ole-
minen (*vigilia*). Ihmiset heräsivät vasta ve-
denpaisumuksen alloilla, mutta silloin
oli myöhäistä. Ken tuhlaa saamansa ajan,
ei tuhlaa vain aikaa, vaan iäisyyden. On
järkyttävää, että ihminen voi pitää sydä-
mensä oven suljettuna Jeesukselta, muttei
varkailta ja ryöväreiltä, jotka joka tapauk-
sessa tulevat. ●

Keijo Rainerma

Pastori

Pelastusvarmuudesta

TUOMIOSUNNUNTAI 21.11.

MATT. 25:31–46

Käsillämme on kirkkovuoden viimeinen
sunnuntai. Kierron tehtävänä on luoda ju-
malanpalveluselämään vaihtuvuutta sekä
estää sananselittäjien pyrkimyksen kes-
kittyä omiin lempiaiheisiin. Tuomiosun-
nuntain teemaa voidaan lähestyä monel-
la eri tavoilla. Tuomiosunnuntai edustaa
Kristuksen valtakunnan saapumista. Ku-
ningas palaa valtakuntaansa. Se herättää
monissa innostusta, monissa pelkoa, mo-
nissa molempia. Sunnuntaina haastetaan
meistä jokaista miettimään, olenko val-
miina?

Mitä merkitsee valmius Herramme
edessä? Pitääkö meidän olla varmoja pelas-
tuksestamme? Rohkeita armon varassa?

Pastori **Don Carson** kuvaa vastaavaa
tilannetta kutakuinkin seuraavanlaisel-
la tarinalla. Palataan ajassa Egyptiin. En-
simmäisen pääsiäisen aikoihin. Kuvittele
eteesi kaksi juutalaista miestä (Mikko ja
Pauli). Egyptiä on koetellut monet erilai-
set vitsaukset: Niili on muuttunut verestä
punaiseksi, heinäsiirkat ovat syöneet pel-

tojen sadon ja nyt miehet ovat kuulleet kymmenennestä vitsauksesta – itse Herran enkeli on tulossa ja kaikki esikoislapset ovat vaarassa.

Mikko kysyy Paulilta, miten tämä on varustautunut tulevaan yöhön. Onko hän toiminut niin kuin Mooses on käskenyt? Pauli vastaa epäileväisesti:

”Kyllähän minä olen valmistautunut Mooseksen ohjeiden mukaan, sivelin oven pieliin verta, ruoka on valmistettu ohjeiden mukaan ja olemme valmistautuneet lähtöön. Mutta ympärillämme on tapahtunut kaikenlaista ällistytävää. En ole ihan varma tästä jutusta, riittääkö tämä kaikki?”

Tähän Mikko toteaa uhmakkaasti:

”Etkö luota Jumalan lupauksiin! Minulla on jo kaikki valmiina enkä malta odottaa, että pääsemme lähtemään.”

Kumman miehen usko kesti, kun Herran enkeli saapuu Egyptiin?

Tietenkin molempien. Herran enkeli väisti kaikki ne talot, joiden oven pieliin oli sivelty uhrivertä. Oltiin sitten sisällä pelon vallassa tai ei. Samoin Kristuksen veri suojelee jokaisen, joka häneen turvautuu. Kasteessa olemme kastetut Jeesuksen kuolemaan ja ylösnousemukseen. Saamme turvautua Jumalan antamiin lupauksiin kuten Heparalaiskirjeessä kirjoitetaan:

Astukaamme sen tähden Jumalan eteen vilpittömin sydämin ja varmoina uskossamme, sydän vihmottuna puhtaaksi pahasta omastatunnosta ja ruumis puhtaalla vedellä pestynä. Pysykäämme horjumatta tunnustuksessa ja toivossa, sillä hän, joka on antanut meille lupauksensa, on luotettava. (Hepr. 10:22–23)

Niin kuin Jumala toteutti lupauksensa Egyptissä niin hän tulee toteuttamaan lupauksensa myös tulevaisuudessa. **Martti Luther** lainaa katekismuksessa Rooma-

laiskirjettä: ”Kuka voi tuomita kadotukseen? Kristus – mutta hän on kuollut meidän tähtemme, ja enemmänkin: hänet on herätetty kuolleista, ja hän istuu Jumalan oikealla puolella ja rukoilee meidän puolestamme!” (Room. 8:34) Kristus toimii tuomarina, mutta Kristus on myös meidän pelastajamme. Jumala on lunastanut meidät, jotka kapinoimme häntä ja toinen toistamme vastaan. Tuomiosunnuntain sanoma koskee minua, mutta Jeesus on pelastanut minut. Minut on pelastettu kaikesta pahan vallasta riippumatta siitä, olenko varma pelastuksestani. Lopulta saamme turvautua Jumalaan ja hänen työhönsä ja lupauksiinsa. ●

Mattias Kaitainen

Pastori

Ken aasilla ratsastaa

1. ADVENTTISUNNUNTAI 28.11.

MATT. 21:1–9

Raamatun tulkinnessa keskeistä on syventyä syvemmälle luettuun maailmaan. Länsimaalainen yhteiskunta ajautuu kauemmas ja kauemmas Raamattua ympäröivästä kulttuurikentästä. Kirkkovuoden ensimmäisenä sunnuntaina seurakunta pohtii Jeesuksen kuninkuutta nöyränä kuninkaana.

Olemme tottuneet kuninkaisiin, jotka ratsastavat suurilla hevosilla tai tuon ajan yhdellä keskeisellä sotavälineellä – hevosvaunulla. Jeesus ratsasti Jerusalemiin valitsemallaan aasilla. Meidän mielestämme kuninkaalle sopimattomalla ratsulla. Kuitenkaan Jeesuksen yleisölle aasilla ratsastaminen ei tullut yllätyksenä. Väki teiden varsilla osasi reagoida tilanteeseen sopivalla tavalla. Tielle levitettiin vaatteita, puista katkottiin oksia ja niitä heiluteltiin ja levitettiin tielle. Samalla väkijoukko huusi yhteen ääneen:

Hoosianna, Daavidin Poika! Siunattu

olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!
Hoosianna korkeuksissa!

Kansa tiesi varsin hyvin, mitä Jeesus teki ja mitä hänen toimintansa merkitsi. Kävi hän nyt toteen profeetan sana ”Katso, kuninkaasi tulee! Hän tulee luoksesi lempeänä, ratsastaen aasilla, työjuhdan varsalla.” Tänä sunnuntaina voi pohtia tämän lainauksen viimeisiä lauseita. Hän tulee luoksesi ”lempeänä – – työjuhdan varsalla”. Adventin aikana on vaarana, että saarnapöytä keulitaan jo seuraavien sunnuntain tai jouluaaton sanomiin, ja ensimmäisenä adventtina vaara on kaikista suurin. Mikä onkaan suurempi sanoma jouluna kuin se, että kuninkaamme saapuu nöyränä?

Tänä sunnuntaina voi saarnaspöytästä kuitenkin kaikua opetus Jeesuksen luonteesta lempeänä sekä hänen taipumuksensa palvella lähimmäistä. Mitä me voimme oppia tästä ehkä yhden vuoden kiireisimmän sesongin kynnyksellä? Mi-

ten voin välittää ympärilleni lempeyttä sekä olla palvelemassa lähimmäistäni ja tällä tavoin olla mukana seuraamassa vahtajani askeleissa?

Toinen näkökulma sunnuntain tekstiin voi olla ajatus siitä, kuinka minä voin tuoda Jeesuksen tänä joulun aikana lähimmäisteni eteen. Niin kuin vaatimaton aasi kantoi Jeesuksen Jerusalemin kaupunkiin, niin hän saattaa myös käyttää minua vaatimatonta aasia – yllättävää kyllä. Miten minä voin tuoda esille evankeliumin ilosanomaa. Lopulta se mitä me tuomme Jumalan eteen, on usein kovin vaatimatonta. Mutta usein ulkoisesti vaatimattomasta ja mitättömästä Jumala loihtii jotain suurta. Katso esimerkiksi pientä poikaa, joka toi Jeesukselle viisi leipää ja kaksi kalaa. Usein mitättömästäkin tulee suurta, kun Jeesus siunaa työn. Paavalin sanoin aarre on kätkeyty saviastioihin.. ●

Mattias Kaitainen
Pastori

Tilaa Perusta!
perussanoma.fi/lehtitilaus
perustalehti.fi

